Lietas arhīva Nr. C-3359-22/5
ECLI:LV:RPPT:2022:0704.C68335922.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2022.gada 4.jūlijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa tiesnese M.Šalta
ar sekretāri Z.Dālbergu
piedaloties pieteicēja pārstāvim zvērinātam advokātam M.Dikam
parādnieces pārstāvim /pers. A/ un parādnieces juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei I.Miķelsonei
izskatījusi atklātā tiesas sēdē /pers. B/ pieteikumu par SIA JP Termināls juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts /pers. B/ (turpmāk arī pieteicējs) pieteikums par SIA JP Termināls (turpmāk arī parādniece) maksātnespējas procesa pasludināšanu.

[1.1] Pieteikumā norādīts, ka starp pusēm noslēgts aizdevuma līgums ar papildu vienošanos, saskaņā ar kuru pieteicējs izsniedzis parādniecei aizdevuma līgumā norādītā aizdevuma daļu 820000 *euro* apmērā, nosakot atmaksas termiņu līdz 2019.gada 17.jūnijam.

Tā kā parādniece pilnā apmērā nav atmaksājusi aizdevumu, parāds ir 121174 *euro*. Pieteicējs izsniedzis parādniecei brīdinājumu par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, ko parādniece ir saņēmusi, bet saistības nav izpildījusi.

Pieteikumā lūgts pasludināt parādnieces maksātnespējas procesu.

Pieteikums pamatots ar Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 2.punktu, 60.panta pirmās daļas 1.punktu, Civilprocesa likuma 363.^{1} panta pirmo daļu, 363.^{2} panta pirmo un ceturto daļu.

[2] Tiesā saņemti parādnieces paskaidrojumi, kuros norādīts, ka parādniece pieteikumu neatzīst.

Pieteicējs nav ievērojis Maksātnespējas likumā noteikto kārtību brīdinājuma izsniegšanai, jo to nav nosūtījis uz parādnieces juridisko adresi, bet gan pēc tā uzrakstīšanas, pats personīgi kā parādnieces prokūrists to ir parakstījis. Tādējādi parādniecei tika liegtas tiesības reaģēt uz šo brīdinājumu.

Jāņem vērā, ka pieteicējs ir parādnieces vienīgais dalībnieks, viens no prokūristiem un valdes locekļiem, līdz ar to pieteicējam bija iespējas iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu parādnieces vārdā.

Pieteicējs ar aizdevuma līgumu apņēmās aizdot parādniecei 5000000 *euro*, bet ir aizdevis tikai tā daļu 820000 euro apmērā.

Starp AS Norvik un parādnieci tika noslēgts aizdevuma līgums, kurš paredzēja, ka ar parādnieci saistītajām personām ir jāievēro subordinācija attiecībā uz saviem aizdevumiem – primāri ir jāatdod aizdevums bankai un tikai pēc tam saistītās personas var saņemt savu aizdevumu izpildi. Pieteicējs šo nosacījumu nav ievērojis, jo ir saņēmis no parādnieces lielāko daļu sava aizdevuma.

Parādniece norāda, ka pieteicējs ir ieinteresētā persona gadījumā, ja tiek pasludināts parādnieces maksātnespējas process.

[3] Pieteicēja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, papildus pieteikumā norādītajiem apstākļiem uzsvēra, ka parādniece saistības nav izpildījusi, un pieteicējam tostarp kā parādnieces dalībniekam, valdes loceklim un prokūristam, ir zināms, ka parādniece ir maksātnespējīga un nespēj izpildīt uzņemtās saistības. Tā pat norādīja, ka Maksātnespējas likums paredz tiesības kreditoram izsniegt brīdinājumu pret parakstu un tas nav obligāti jāsūta pa pastu uz juridisko adresi. Ņemot vērā, ka ir konstatējama maksātnespējas pazīme, lūdza pieteikumu apmierināt.

[4] Parādnieces pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina. Papildus rakstveida paskaidrojumiem norādīja, ka pieteicējs ieguldīja sabiedrībā savu naudu, lai īstenotu projektu. Banka izsniedza aizdevumu ar nosacījumu, ka pirmais tiek atmaksāts kredīts bankai, tikai pēc tam pieteicējam un parādnieces pārstāvim. Pieteicējs vērsās pie parādnieces pārstāvja, norādot, ka viņam ir finansiālas grūtības, tāpēc lūdza atdot naudu pirms bankas, kam parādnieces pārstāvis nepiekrita. Parādnieces pārstāvis uzskata, ka pieteicējs šādā veidā vēlas apiet kreditoru saistību izpildes kārtību, lai atgūtu naudu pirmais.

[4.1] Parādnieces juridiskās palīdzības sniedzēja tiesa sēdē norādīja, ka banka šobrīd neprasa aizdevuma atmaksu, lai gan atmaksas termiņš ir iestājies, jo saprot, ka ir nepieciešams laika, lai attīstītu projektu, kas nodrošinās naudas plūsmu.

Motīvu daļa

[5] Uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi pieteikumu un tam pievienotos materiālus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

[5.1] Maksātnespēja likuma 60.panta pirmā daļas 1.punkts nosaka, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu šajā likumā paredzētajos gadījumos tiesai var iesniegt kreditors vai kreditori, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta pirmās daļas 1., 2., 3. vai 4.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm.

Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punkts nosaka, ka parādnieks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība – nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai kreditori ir izsnieguši vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Civilprocesa likuma 363.^{13} panta otrā daļa nosaka, ka tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

[5.2] No lietas materiāliem redzams, ka starp pusēm 2016.gada 17.jūnijā noslēgts aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru pieteicējas apņēmies izsniegt parādniecei aizdevumu 5000000 *euro* apmērā. Saskaņā ar pušu starpā 2017.gada 16.jūnijā noslēgto vienošanos aizdevuma atmaksas termiņš noteikts līdz 2019.gada 17.jūnijam.

No maksājuma uzdevuma redzams, ka pieteicējs 2016.gada 28.jūnijā ir pārskaitījis parādniecei 820000 *euro*.

Pieteicējs norāda, ka parādniece ir daļēji atmaksājusi aizdevumu un tā neatmaksātā daļa ir 121174 *euro*.

Tiesai nav pamata apšaubīt pieteicēja parāda aprēķinu, jo parādniece to nav apstrīdējusi, kā arī nav pievienojusi pierādījumus, ka parāds būtu dzēsts. Turklāt parādnieces pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka saistības pret pieteicēju pilnā apmērā nav izpildītas.

[5.3] Lietas materiāliem ir pievienots 2022.gada 15.marta brīdinājums par maksātnespējas procesa iesniegšanu, no kura redzams, ka par tā saņemšanu ir parakstījies pats pieteicējs kā parādnieces prokūrists.

Parādniece uzskata, ka pieteicējs nav izpildījis brīdināšanas pienākumu, jo brīdinājumu nav nosūtījis uz parādnieces juridisko adresi.

Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punkts paredz kreditoram pienākumu brīdināt parādnieku par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, tomēr tiesību norma paredz divus veidus kā to ir iespējams izdarīt – nosūtot uz juridisko adresi vai to izsniedzot parādniekam personīgi.

No Lursoft izdrukas redzams, ka pieteicējs ir parādnieces valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt parādnieci kopā ar visiem valdes locekļiem, kā arī pieteicējam ir izsniegta prokūra ar tiesībām pārstāvēt parādnieci atsevišķi.

Saskaņā ar Komerclikuma 34.panta pirmo daļu prokūra ir komercpilnvara, kas piešķir prokūristam tiesības komersanta vārdā slēgt darījumus un veikt citas ar jebkuru komercdarbību saistītas tiesiskās darbības, ieskaitot visas procesuālās darbības tiesvedības gaitā (prasības celšana, izlīgums, tiesas nolēmumu pārsūdzēšana u.tml.).

No iepriekš minētā izriet, ka pieteicējs kā prokūrists, ir tiesīgs pārstāvēt parādnieci atsevišķi, tai skaitā parakstīties par brīdinājuma saņemšanu. Tādējādi, paziņojot prokūristam par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, tiek informēta parādniece, jo prokūrists pārstāv komersantu. Līdz ar to nav pamatoti parādnieces iebildumi, ka tai nav izsniegts brīdinājums. Tas, ka par brīdinājumu nezināja otrs valdes loceklis un grāmatvede, nenozīmē, ka parādniece kā juridiska persona par to nav informēta.

[5.4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{10} panta otro daļu parādniekam ir tiesības ne vēlāk kā trīs dienas līdz maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienai celt pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu, tai skaitā sniegt pierādījumus par to, ka parādnieks spēj segt maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības.

Parādniece tiesā ir iesniegusi iebildumus par pieteicēja pieteikumu un parādsaistībām, kas izriet no aizdevuma līguma.

Tiesību doktrīnā atzīts, ja parādnieks ir cēlis iebildumus, tiesai ir jāvērtē, vai iebildumi attiecas uz saistības pastāvēšanu, saistības apmēru, tās izpildes termiņu un citiem apstākļiem, kas pirmšķietami liek šaubīties par parādnieka nokavētu pienākumu maksāt pamatparādu, kura kopējā summa pārsniedz Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punktā noteikto apmēru (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.1 nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 459.lpp.).* Iebildumi uzskatāmi par pamatotiem, ja tie pirmšķietami var izslēgt maksātnespējas pieteikuma pamatā esošā prasījuma atzīšanas iespēju. Turklāt šī parādnieka iebildumu iespējamā ietekme uz prasījumu ir jāmotivē, un šai motivācijai jāsatur pietiekams un loģisks pamatojums tam, kādā veidā šie iebildumi var ietekmēt kreditora prasījumu vai kādā veidā tie apliecina parādnieka maksātspēju. Ja savukārt iebildumi nav attiecināmi uz saistības pastāvēšanu, parādnieka spēju samaksāt vai ja tie nav pienācīgi motivēti, tie atzīstami par formāliem un nepamatotiem (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr.SPC-3*).

Tiesa ņem vērā to, ka maksātnespējas kā sevišķās tiesāšanās kārtības lietā tiesai ir liegta iespēja pēc būtības izšķirt parādnieka un kreditora strīda pamatotību un parādnieka iebildumu izvērtēšanu pēc būtības ir ārpus sevišķas tiesāšanās kārtības robežām. Līdz ar to tiesa, vērtējot parādnieka iebildumu pamatotību Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punkta un Civilprocesa likuma 363.13 panta devītās daļas izpratnē, nedrīkst tulkot jēdzienu "pamatotība" tā, kā tas parasti tiek tulkots, izskatot lietu prasības kārtībā – kā iebildumu juridisko pamatotību un ticamību tādā pakāpē, kāda prasa strīda izšķiršana pēc būtības.

Parādniece neapstrīd, ka tai ir parādsaistības pieteicējam, bet tiek apstrīdēta parāda samaksas kārtība.

No lietas materiāliem pievienotā 2012.gada 3.aprīļa aizdevuma līguma, kas noslēgts starp AS Norvik Banka un parādnieci, redzams, ka parādniecei ir izsniegt aizdevums 1600000 *euro* apmērā.

Saskaņā ar noslēgtā līguma 2.2.4.punktu parādniecei noteikts aizliegums bez bankas rakstiskas piekrišanas atmaksāt parādnieces dalībniekiem aizdevumus vai izmaksāt dividendes.

Ņemot vērā, ka pieteicējs ir parādnieces dalībnieks, valdes priekšsēdētājs un prokūrists, atzīstams, ka viņš zināja par noslēgtā līguma noteikumiem.

Parādnieces pārstāvis paskaidroja, ka pieteicējs vērsās pie viņa un lūdza atmaksāt aizdevumu, neievērojot līgumā iekļauto noteikumu, jo viņš bija nonācis finansiālās grūtības un viņam vajadzēja naudu, ko parādnieces pārstāvis atteicās darīt.

Tiesa, izvērtējot parādnieces izvirzītos iebildumus, atzīst tos par tādiem, kas ir pamatoti, jo, iesniedzot iebildumus pret maksātnespējas procesa pasludināšanu, parādniece ir norādījusi iemeslus, kuru dēļ uzskata, ka pieteicēja prasījums par parāda samaksu ir nepamatots, savos iebildumos norādot uz apstākļiem, kas parādnieces ieskatā ir pietiekami.

Līdz ar to tiesas ieskatā šādus parādnieces iebildumus nevar atzīt par tādiem, kas vērsti tikai uz izvairīšanos no maksātnespējas procesa pasludināšanas. Tiesa atzīst, ka parādnieces iebildumi pret prasību nav formāli, jo starp pusēm pastāv strīds par saistībām.

Maksātnespējas procesa institūta izmantošana ātrākai un efektīvākai parādu atgūšanai vai arī kā alternatīva prasības tiesvedībai nav pieļaujama, jo atbilstoši Maksātnespējas likuma 1.pantam maksātnespējas procesa mērķis ir veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātnespējas atjaunošanu

[5.5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{13} panta otro daļu tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{13} panta devītās daļas noteikumiem tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas līdz lietas izskatīšanas dienai parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

Tiesa atzīst, ka šobrīd nav iespējams konstatēt, ka parādniecei pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punktā norādītā maksātnespējas procesa pazīme, jo parādniece ir sniegusi pamatotus iebildumus pret pieteikto prasījumu.

Tādējādi iesniegtais maksātnespējas procesa pieteikums ir noraidāms, bet parādnieces maksātnespējas procesa lieta ir izbeidzama.

[5.6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{13} panta devīto daļu, ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu.

Tiesa atzīst, ka pieteicēja iesniegtais pieteikums atzīstams par nepamatotu. Tomēr tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas ļautu atzīt pieteikumu par apzināti nepatiesu.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 62.panta piektās daļas 1.punktu juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīts juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzējam netiek atmaksāts, ja juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikums ir bijis nepamatots vai

apzināti nepatiess. Saskaņā ar minētā panta sesto daļu šā panta piektajā daļā noteiktajos gadījumos iemaksātais depozīts ieskaitāms Valsts kasē.

Ņemot vērā, ka maksātnespējas process pieteikums ir nepamatots, pieteicēja iemaksātais depozīts 1000 *euro* apmērā, kas 2022.gada 2.maijā iemaksāts Maksātnespējas administrācijas Valsts kases kontā Nr.LV34TREL8190495015000, ieskaitāms Valsts kasē.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 363.[11], 363.[13] pantu tiesa

nosprieda:

noraidīt un atzīt par nepamatotu /pers. B/ pieteikumu par SIA JP Terminmāls juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Izbeigt SIA JP Terminmāls, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maksātnespējas procesa lietu.

Ieskaitīt Valsts kasē juridiskās personas maksātnespējas procesa depozītu 1000 *euro* (viens tūkstotis *euro*), kas 2022.gada 2.maijā iemaksāts Maksātnespējas administrācijas Valsts kases kontā Nr.LV34TREL8190495015000.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā.

Tiesnese M.Šalta